

Sygn. akt I ACa 363/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Artur Kowalewski
Sędziowie:	SA Agnieszka Sołtyka (spr.) SA Małgorzata Gawinek
Protokolant:	st.sekr.sądowy Wioletta Simińska

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2015 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko Zakładowi Produkcyjno-Usługowemu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zwolnienie od egzekucji

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 17 lutego 2015 r., sygn. akt I C 1276/13

I. oddala apelację,

II. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Agnieszka Sołtyka Artur Kowalewski Małgorzata Gawinek

Sygn. akt I ACa 363/15

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w dniu 4 listopada 2013 roku wniosła pozew przeciwko Zakładowi Produkcyjno - Usługowemu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S., w którym zażądała: zwolnienia spod egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. J. (1) pod numerem KM 2033/13 koparko-ładowarki(...) rok prod. 2008, nr seryjny (...) oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż w dniu 11 września 2013 roku w sprawie egzekucyjnej prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. J. (1) z wniosku pozwanego przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością doszło do zajęcia koparko-ładowarki (...) rok prod. 2008, nr seryjny (...), stanowiącej jej własność. Powódka wskazała, iż nabyła powyższą rzecz w dniu 15 kwietnia 2013 roku od M. B. (1). Powódka podała, że została poinformowana przez komornika sądowego o zajęciu przedmiotowej maszyny w sprawie z wniosku pozwanego w dniu 4 listopada 2013 roku. Powódka podkreśliła, iż wzywała pozwanego do dobrowolnego zwolnienia pojazdu spod egzekucji, jednak do zwolnienia nie doszło.

W odpowiedzi na pozew pozwana Zakład Produkcyjno - Usługowy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 17 lutego 2015r Sąd Okręgowy w Szczecinie zwolnił od egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. J. (1) w sprawie z wniosku wierzyciela Zakład Produkcyjno - Usługowy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. przeciwko dłużnikowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. pod sygnaturą akt Km 2033/13 - koparko-ładowarkę (...), rok produkcji 2008, numer seryjny (...); zasądził od pozwanego Zakład Produkcyjno - Usługowy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 3617 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 4963,87 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. B. (1) jest zarejestrowana jako osoba prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) M. B. (1), której przedmiotem jest wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych. Jej pełnomocnikiem w ramach prowadzonej działalności gospodarczej jest jej syn T. B., który prowadzi działalność gospodarczą także we własnym imieniu. M. B. (1) ma obecnie 84 lata. Jest ma emeryturze. Z uwagi na wiek i stan zdrowia nie posiada orientacji w prowadzonej w jej imieniu działalności gospodarczej.

Wspólnikami (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. są między innymi S. B. i M. B. (2), którzy są synami T. B. – oraz E. K., która jest także prezesem zarządu tej spółki.

E. K. jest współnikiem (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S..

Przeciwko M. B. (1) prowadzone są przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim - J. O. liczne postępowania egzekucyjne. W toku tych postępowań ustalono, że głównym składnikiem majątkowym są świadczenia emerytalno – rentowe. Ponadto była prowadzona egzekucja z ruchomości.

W dniu 19 września 2011 roku M. B. (1), prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) M. B. (1) nabyła od (...) Spółki Akcyjnej we W. koparko-ładowarkę (...), stanowiącą uprzednio przedmiot umowy leasingu pomiędzy wyżej wymienionymi osobami. Cena sprzedaży wyniosła 2343,80 złotych brutto.

W dniu 15 kwietnia 2013 roku M. B. (1) jako sprzedająca zawarła z powódką (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. jako kupującą umowę sprzedaży koparko-ładowarki (...) oznaczonej jako (...). W imieniu M. B. (1) umowę zawarł jej syn T. B., działający jako pełnomocnik. Cena sprzedaży została określona na kwotę 92250 złotych i zapłacona gotówką. M. B. (1) z tego tytułu wystawiła fakturę VAT numer (...)

Koparko – ładowarka stanowiąca przedmiot umowy sprzedaży z dnia 15 kwietnia 2013 roku znajdowała się w tym czasie na terenie nieruchomości zajmowanej przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością i po dokonanej transakcji pozostała w tym samym miejscu.

Na wniosek wierzyciela Zakład Produkcyjno - Usługowy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. J. (1) prowadzi postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. pod sygn. akt KM 2033/13.

Przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. prowadzone są postępowania egzekucyjne także z wniosków innych wierzycieli, między innymi z wniosku Zakład (...) T.S., R.B. Spółki Jawnej w S. pod sygnaturą akt Km 1703/13.

W piśmie z dnia 28 czerwca 2013 roku powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zawiadomiła Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim – M. J. (1), że jest właścicielem koparko-ładowarki (...) oznaczonej jako (...).

W dniu 11 września 2013 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim - M. J. (1) w sprawie egzekucyjnej o sygnaturze Km 1703/13 prowadzonej z wniosku wierzyciela Zakład (...) T.S., R. (...) Spółki Jawnej w S. przeciwko dłużnikowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. dokonał nowego zajęcia koparko-ładowarki (...) nr seryjny (...) rok prod. 05.2008 poprzez zaznaczenia tego zajęcia w protokołach z dnia 18 kwietnia 2013 roku oraz z dnia 16 maja 2013 roku w sprawie KM 159/13.

Pismem z dnia 11 września 2013 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim – M. J. (1) w sprawie egzekucyjnej o sygnaturze Km 1703/13 prowadzonej z wniosku wierzyciela Zakład (...) T.S., R. (...) Spółki Jawnej w S. przeciwko dłużnikowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zawiadomił powódkę (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S., że w dniu 11 września 2013 roku dokonał zajęcia koparko-ładowarki (...) nr seryjny (...) rok prod. 05.2008,

W dniu 21 września 2013 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim - M. J. (1) w sprawach egzekucyjnych o sygnaturze Km 159/13 i innych udał się do nieruchomości w S. przy ulicy (...) i stwierdził, że w tym miejscu znajduje się między innymi koparko-ładowarka (...) rok prod. 05.2008, którą odebrano i przetransportowano na parking strzeżony prowadzony przez R. W..

W dniu 3 października 2013 roku na zlecenie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim – M. J. (1) została sporządzona wycena koparko-ładowarki (...) o numerze fabrycznym (...). W tej wycenie oszacowano wartość tej maszyny na 165.000 złotych.

W dniu 29 października 2013 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim – M. J. (1) w sprawie z wniosku Zakładu Produkcyjno - Usługowego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. przeciwko dłużnikowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. prowadzonej pod sygnaturą akt KM 2033/13 dokonał zajęcia koparko-ładowarki (...) nr seryjny (...) rok prod. 05.2008.

Pismem z dnia 29 października 2013 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim – M. J. (1) w sprawie z wniosku Zakładu Produkcyjno - Usługowego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. przeciwko dłużnikowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. prowadzonym pod sygnaturą akt pod sygn. akt KM 2033/13 zawiadomił powódkę (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S., że w dniu 29 października 2013 roku dokonał zajęcia koparko-ładowarki (...) nr seryjny (...) rok prod. 05.2008,

Pismem z dnia 4 listopada 2013 roku powódka wezwała pozwanego do dobrowolnego zwolnienia od egzekucji koparko-ładowarki (...) rok prod. 2008, nr seryjny (...), podnosząc, że stanowi jego własność.

Pozwana nie wyraziła zgody na zwolnienie od egzekucji koparko-ładowarki (...) rok prod. 2008, nr seryjny (...).

Zajęta w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim – M. J. (1) w sprawie z wniosku Zakładu Produkcyjno - Usługowego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. przeciwko dłużnikowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. prowadzonym pod

sygnaturą akt pod sygn. akt KM 2033/13 koparko-ładowarka (...) ma numer silnika (...) i numer seryjny (...). Jest ona tożsama z maszyną nabytą przez M. B. (1) od (...) Spółki Akcyjnej we W. i następnie zbytą powódce (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S..

Po dokonaniu takich ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie, a podstawę prawną rozstrzygnięcia stanowił przepis art. 841 k.p.c. W ocenie sądu I instancji nie budziło wątpliwości, że powódka ma przymiot osoby trzeciej w rozumieniu art. 841 k.p.c., powódka nie jest bowiem stroną postępowania egzekucyjnego, tj. nie jest wierzycielem; dłużnikiem w szerokim tego słowa znaczeniu, tj. osobą przeciwko której zgodnie z tytułem wykonawczym skierowana została egzekucja, ani też osobą wymienioną w postanowieniu o nadaniu klauzuli wykonalności jako odpowiadającą w sposób ograniczony z określonych przedmiotów, ewentualnie do wysokości ich wartości. Sąd wskazał, że postępowanie egzekucyjne prowadzone jest przeciwko innemu dłużnikowi, to jest (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. Jednocześnie poza sporem pozostawało, iż pozwany jest wierzycielem, natomiast (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. nie zaprzeczała istnieniu przysługującego powódce prawu własności zajętej maszyny budowlanej.

Sąd stwierdził, że skierowanie egzekucji do przedmiotu, którego zwolnienia żąda osoba trzecia narusza prawa tej osoby w sytuacji, gdy przysługuje jej określone prawo do zajętej rzeczy np. prawo własności. W badanej sprawie istniał jednak spór co do tego, czy powódce przysługuje prawo własności koparko – ładowarki zajętej przez organ egzekucyjny w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego z wniosku pozwanej spółki. Ciężar dowodu w tym zakresie ciążył zgodnie z art. 6 k.c. na powódce, jako że ona z tej okoliczności wywodzi skutki prawne.

Na powyższą okoliczność powódka naprowadziła przede wszystkim dowody z dokumentów w postaci faktury VAT numer (...), faktury VAT numer (...), umowy sprzedaży z dnia 19 września 2011 roku, książeczki gwarancyjnej. Na podstawie trzech ostatnich z wyżej wymienionych dokumentów, których autentyczność nie była kwestionowana przez pozwanego, uznał Sąd za wykazane, że M. B. (1), prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) M. B. (1), była właścicielem koparko-ładowarki (...), którą w dniu 19 września 2011 roku po zakończeniu umowy leasingu nabyła od (...) Spółki Akcyjnej we W.. Z kolei z faktury VAT numer (...) wynikało, że w dniu 15 kwietnia 2013 roku M. B. (1) sprzedała (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. tę samą koparko-ładowarkę za cenę sprzedaży wynoszącą 92250 złotych, która została zapłacona gotówką. Sąd wziął pod uwagę, że faktura VAT stanowi jedynie dokument prywatny i jako taki stanowi jedynie dowód tego, że osoba, która podpisała fakturę VAT złożyła zawarte w nim oświadczenia woli. Podkreślił jednak, że skoro umowa sprzedaży ma charakter zobowiązująco-rozporządzający, to poprzez samo złożenie oświadczenia woli stron tej umowy dochodzi do przeniesienia prawa własności rzeczy stanowiącej przedmiot umowy sprzedaży, zwłaszcza, że ustawodawca co do zasady nie przewiduje obowiązku zawarcia umowy sprzedaży rzeczy ruchomej w formie szczególnej. Dlatego w ocenie sądu meriti sporządzenie faktury VAT i jej podpisanie przez obie strony umowy było wystarczającym sposobem potwierdzenia zawarcia umowy sprzedaży danej rzeczy. Sąd wziął pod uwagę, że z zeznań świadków R. K. i T. B. wynikało, że na fakturze VAT M. B. (1) nie złożyła osobiście swego podpisu, jednak uczynił to w jej imieniu T. B., który – zgodnie z przywołanymi wyżej dowodami z zeznań świadków – był pełnomocnikiem M. B. (1) w zakresie prowadzonej przez nią działalności gospodarczej i tym samym był umocowany do dokonania powyższej czynności prawnej w jej imieniu.

Z tych powodów Sąd Okręgowy uznał, po uwzględnieniu domniemania wynikającego z art. 245 k.p.c., że doszło do złożenia oświadczenia woli, którego przedmiotem była sprzedaż przez M. B. (1) na rzecz powodowej spółki maszyny budowlanej w postaci koparko-ładowarki (...). Na podstawie zeznań świadków T. B. i R. K. przyjął ponadto Sąd, że działalnością zarejestrowaną przez M. B. (1) w istocie zajmuje się jej syn, będący formalnie jej pełnomocnikiem. Nie zmieniło to jednak faktu, że M. B. (1) posiada nadal zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych, w szczególności może nabywać i zbywać prawa majątkowe.

Równocześnie Sąd I instancji uznał, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje także podstaw do przyjęcia, że umowa sprzedaży z dnia 15 kwietnia 2013 roku została zawarta jedynie dla pozorów. Przeprowadzone dowody nie uzasadniały bowiem wniosku, że strony umowy sprzedaży z dnia 15 kwietnia 2013 roku nie chciały wywołać skutku w postaci przeniesienia własności spornej ładowarki na rzecz powódki. Do odmiennego stanowiska nie mógł prowadzić

względ na powiązania osobowe i majątkowe pomiędzy T. B. (1), M. B. (1), powódką (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S. i dłużnikiem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. Powyższe związki – których istnienie wynikało w ocenie sądu z przedłożonych przez pozwaną dokumentów – mogłyby wskazywać na to, że T. B. i M. B. (1) [przeciwko którym prowadzone było szereg postępowań egzekucyjnych] mogli być zainteresowani, aby ukryć składniki swego majątku, przenosząc je na inne powiązane z nimi podmioty, jednak taka motywacja wskazywałaby najwyżej na zamiar pokrzywdzenia wierzycieli M. B. (1) poprzez przeniesienie własności należących do niej rzeczy na inny podmiot, a nie na pozorność tej czynności. Z tych samych przyczyn – wobec prowadzenia egzekucji z majątku M. B. (1) przez komornika sądowego – strony mogły nie być zainteresowane tym, aby zapłata ceny nastąpiła na rachunek bankowy sprzedającej, który zapewne był zajęty przez organ egzekucyjny. W związku z tym zaniechanie dokonania rozliczenia za pośrednictwem rachunku bankowego nie oznaczało w ocenie Sądu I instancji, że zapłata ceny sprzedaży nie nastąpiła, lecz przeciwnie mogło świadczyć o tym, że strony celowo wybrały taką formę płatności, aby ukryć otrzymane środki pieniężne przed wierzycielami M. B. (1).

Dalej sąd stwierdził, że okoliczność, że zajęta maszyna budowlana znajdowała się w faktycznym władaniu przez dłużnika (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S. jako podmiotu powiązanego z rodziną M. B. (1) i prowadzącemu faktyczne usługi budowlane, w ramach których ta maszyna mogła być wykorzystana nie oznaczała, że temu podmiotowi przysługiwało prawo własności lub inne prawo rzeczowe do tej rzeczy. Samo domniemanie wynikające z posiadania rzeczy (art. 341 k.c.) nie wystarczyło do przyjęcia, że (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. przysługiwała własność zajętej koparko – ładowarki w sytuacji, gdy z dokumentów wynikało, że właścicielem powyższej maszyny był inny podmiot i nie został naprowadzony żaden dowód potwierdzający przeniesienie własności rzeczy na rzecz dłużnika.

Z tych względów, w ocenie sądu zostało wykazane, że doszło do zawarcia umowy sprzedaży, na podstawie której M. B. (1) zbyła na rzecz powodowej spółki koparko-ładowarkę (...), która tym samym stanowi przedmiot własność tego ostatniego podmiotu.

Podkreślił ponadto Sąd, że z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej wynika jednoznacznie, że koparka – ładowarka stanowiąca przedmiot zajęcia egzekucyjnego w postępowaniu prowadzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. J. (1) w sprawie o sygnaturze akt KM 2033/13 jest tożsama z maszyną budowlaną wskazaną w fakturze VAT z dnia 15 kwietnia 2013 roku, albowiem posiada te same cechy identyfikacyjne. W ocenie sądu powyższa opinia okazała się w pełni przekonywająca, a ponadto strony nie wniosły do niej żadnych zarzutów.

Z uwagi na treść opinii biegłego zarzut pozwanej dotyczący braku tożsamości rzeczy zajętej przez organ egzekucyjny z rzeczą stanowiącą przedmiot sprzedaży z dnia 15 kwietnia 2013 roku – oparty na twierdzeniu o innym numerze seryjnym obu tych urządzeń – okazał się chybiony. Z tych powodów Sąd uznał, iż skierowanie egzekucji do koparko-ładowarki (...) o numerze seryjnym (...) narusza prawa powodowej spółki.

Sąd podkreślił, iż termin miesiąca na wniesienie powództwa opartego o treść art. 841 k.p.c., liczony od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa ma charakter terminu prekluzyjnego, co oznacza, iż roszczenie nie dochodzone w ciągu tego terminu wygasa z chwilą jego upływu, co sąd uwzględnia zawsze z urzędu. Wykazanie zachowania terminu prekluzyjnego, w tym także dnia zaistnienia zdarzeń pozwalających na jego obliczenie obciąża zawsze powoźdź zgodnie z ogólną regułą dowodową z art. 6 k. c. W badanej sprawie, w ocenie sadu meriti, strona powodowa z tego obowiązku się wywiązała. Z dokumentu w postaci zawiadomienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim – M. J. (1) z dnia 29 października 2013 roku, którego autentyczność i wiarygodność nie była kwestionowana przez żadną ze stron, wynikały bowiem dwie istotne okoliczności faktyczne. Po pierwsze, na podstawie tego dokumentu przyjąć należało, że organ egzekucyjny dokonał zajęcia koparko-ładowarki (...) nr seryjny (...) w sprawie z wniosku Zakładu Produkcyjno - Usługowego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. przeciwko dłużnikowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. prowadzonym pod sygnaturą akt pod sygn. akt KM 2033/13 dopiero w dniu 29 października 2013 roku. Po drugie, na podstawie tego dokumentu ustalić należało, że Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim – M. J. (1) zawiadomił powódkę (...)

Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w S. o dokonanym zajęciu koparko-ładowarki (...) nr seryjny (...) w ramach opisanego wyżej postępowania egzekucyjnego właśnie w piśmie z dnia 29 października 2013 roku.

Zestawienie tych dwóch faktów skutkowało uznaniem, że najwcześniejszą datą, kiedy powódka mogła się dowiedzieć o zajęciu koparko-ładowarki (...) nr seryjny (...) w sprawie egzekucyjnej prowadzonej z wniosku Zakładu Produkcyjno - Usługowego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. przeciwko dłużnikowi (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. był dzień 29 października 2013 roku. Sad uznał za oczywiste, że powódka nie mogła się dowiedzieć o naruszeniu jej prawa własności spornej maszyny budowlanej na skutek zajęcia egzekucyjnego przed dokonaniem powyższej czynności egzekucyjnej przez organ egzekucyjny. Biorąc zaś pod uwagę, że pozew o zwolnienie od egzekucji został wniesiony do sądu w dniu 4 listopada 2013 roku, czyli po upływie sześciu dni od zajęcia koparko – ładowarki, to bez względu na to, kiedy powódka faktycznie powzięła wiedzę o tej czynności komornika sądowego, nie mógłby w chwili wniesienia pozwu upłynąć termin miesięczny przewidziany w art. 841 k.p.c.

Sąd uwzględnił fakt, że z dokumentów znajdujących się w aktach Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim - M. J. (1) o sygn. akt Km 1703/13, w szczególności protokołu nowego zajęcia ruchomości z dnia 11 września 2013 roku wynika, że już uprzednio doszło do zajęcia koparko-ładowarki (...) nr seryjny (...) w dniu 18 kwietnia 2013 roku [a następnie w dniu 16 maja 2013 roku i w dniu 11 września 2013 roku], jednak miało to miejsce w ramach innych postępowań egzekucyjnych . Sad podkreślił, że z istoty zajęcia rzeczy ruchomej wynika, że wywołuje ono skutki tylko dla tego postępowania egzekucyjnego, w którym została dokonana powyższa czynność egzekucyjna. W związku z tym fakt, że powódka uprzednio wiedziała o zajęciu [a w zasadzie zajęciach] spornej rzeczy w ramach innych postępowań egzekucyjnych nie uprawniał ją do domagania się zwolnienia tej maszyny od egzekucji prowadzonej z wniosku wierzyciela (pozwanego w tej sprawie), skoro taka egzekucja jeszcze się nie toczyła. Do naruszenia prawa własności przysługującego powódce na skutek wszczęcia egzekucji z koparko – ładowarki zainicjowanej przez pozwanego mogło dojść dopiero po zajęciu tej rzeczy w ramach postępowania egzekucyjnego prowadzonego z wniosku strony pozwanej, czyli nie wcześniej niż 29 października 2013 roku.

W tym stanie rzeczy Sąd przyjął, że powódka wniosła pozew o zwolnienie od egzekucji w terminie określonym w art. 841 § 3 k.p.c.

Z tych wszystkich względów Sad Okręgowy stwierdził, że żądanie pozwu należało uwzględnić w całości, co znalazło odzwierciedlenie w rozstrzygnięciu zawartym w punkcie I sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., przy zastosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Na zasądzone koszty złożyły się: kwota 3600 złotych z tytułu wynagrodzenia radcowskiego ustalonego na podstawie § 6 pkt. 6 w związku z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2003 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. (Dz. U. Nr 163, poz. 1349) oraz kwota 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Biorąc pod uwagę powyższe orzeczono jak w punkcie II sentencji.

Sąd obowiązany był także orzec o nieuiszczonych kosztach sądowych wynoszących 4963,87 złotych, na które składały się: omyłkowa niepobrana przez sąd opłata sądowa od pozwu w kwocie 4613 złotych; wydatki na koszty opinii biegłego w kwocie 530,87 złotych oraz wydatki na koszty przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka M. B. (1) w kwocie 120 złotych. Stosownie do wyników procesu obowiązkiem uiszczenia całości powyższych kosztów sądowych należało obciążyć stronę pozwaną. W tym stanie rzeczy orzeczono jak w punkcie III sentencji.

Z orzeczeniem tym nie zgodziła się pozwana, która zaskarżyła wyrok w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1.naruszenie przepisów prawa materialnego mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy poprzez - niezastosowanie przepisu art. 527 k.c. w sytuacji, gdy strona pozwana wskazywała, iż czynność dokonana pomiędzy stronami pozostającymi w bezpośrednich stosunkach została dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli,

2. naruszenie przepisów prawa procesowego mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy:

- art. 126² § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i rozpoznanie sprawy pomimo braku uiszczenia opłaty od pozwu przez powódkę przy jednoczesnym braku zwolnienia jej od obowiązku jej uiszczenia,
- art. 841 k.p.c. poprzez jego wadliwą interpretację i co za tym idzie błędne rozstrzygnięcie w przedmiotowej sprawie,
- art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 258 k.p.c. poprzez sformułowanie oceny zebranego materiału dowodowego z przekroczeniem zasad logiki i doświadczenia życiowego w szczególności przy ocenie zeznań świadków M. B. (1) i T. B.,
- art. 233 § 2 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie odmowy przedstawienia przez powódkę dokumentacji wnioskowanej przez stronę pozwaną i w związku z tym błędne wysnucie wniosków co do prawa własności zajętej ruchomości.

Podnosząc powyższe zarzuty apelująca wniosła o: uchylenie zaskarżonego wyroku oraz odrzucenie pozwu i umorzenie postępowania oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

ewentualnie o: zmianę wyroku i oddalenie powództwa o zwolnienie spod egzekucji przedmiotowej koparko-ładowarki oraz zasądzenie na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, w obu instancjach, lub uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, w obu instancjach.

W uzasadnieniu apelacji pozwana podniosła, iż wyrokując w sprawie Sąd I instancji nie pobrał od powódki opłaty od pozwu, naruszając tym samym art. 126⁽²⁾ § 1 kpc, a pozew nieopłacony powinien zostać zwrócony. Mając na uwadze powyższe, w ocenie pozwanej droga sądowa w niniejszej sprawie była niedopuszczalna. Kolejno i jedynie z ostrożności procesowej pozwana podniosła, że w sposób wyczerpujący opisała i udowodniła powiązania pomiędzy podmiotami występującymi w niniejszej sprawie: (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o. i M. B. (1), jak również rolę T. B. i E. K. przy prowadzeniu działalności przez wyżej wymienione podmioty. Okoliczności te nie budziły też wątpliwości Sądu. Wywiedziono więc, że jeżeli nawet uznać czynność przeniesienia własności koparko-ładowarki na (...) Sp. z o.o. za skuteczną sensu stricto, to była ona bezskuteczna wobec pozwanej, gdyż czynność ta została dokonana z jej pokrzywdzeniem jako wierzyciela. Kolejno apelująca podkreśliła, że dokonując analizy stanu faktycznego w odniesieniu do treści przepisu art. 841 Kpc, Sąd dokonał jej błędnie i niezgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Wskazała, że wbrew ocenie Sądu, powódka nie wykazała, że była właścicielem zajętej koparko-ładowarki w momencie dokonania jej zajęcia przez Komornika Sądowego - ani pierwotnego, ani w momencie zajęcia w sprawie Km 2033/13. Powódka według poglądu wyrażonego przez apelującą winna była wykazać, że faktyczne władanie przez dłużniczkę (...) Sp. z o.o. zajęłą w postępowaniu egzekucyjnym koparko-ładowarką jest posiadaniem zależnym lub dzierżeniem, czemu nie sprostała. Podkreślono też, że w międzyczasie, a tym bardziej do czasu zajęcia koparki na rzecz pozwanej, własność koparko-ładowarki mogła zostać przeniesiona na inny podmiot. Zarzucono, że powódka nie przedstawiła również ewidencji środków trwałych, czy chociażby ewidencji związanych z prowadzeniem księgowości, z których wynikałoby, że przedmiotowa ruchomość w momencie zajęcia wchodziła w skład majątku powódki. Ponadto, z przedstawionej książki gwarancyjno-serwisowej maszyny (...) nie wynika, aby (...) Sp. z o.o. kiedykolwiek była jej właścicielem.

Kolejno zarzuciła apelująca, że dokonując oceny zeznań świadków w przedmiotowej sprawie, Sąd dokonał nadinterpretacji ich zeznań przedstawiając domysły, co do motywacji mogącej stanowić podstawę rzekomego dokonania rozliczenia gotówkowego. Podobnie zbyt daleko Sąd zaszedł w interpretowaniu podrabiania podpisów M. B. (1) przez T. B. i nazywania go „formalnym pełnomocnikiem” wyżej wymienionej pomimo, iż nie zostało przedstawione pełnomocnictwo pisemne do takich czynności, ani też T. B. nie jest ujawniony w zasobach Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej jako pełnomocnik M. B. (1). Z tych względów w ocenie skarżącej strona powodowa nie udowodniła prawa własności do zajętej koparko-ładowarki w momencie jej zajmowania i nie wykazała powodów (a tym bardziej podstawy prawnej), dla jakich władała ją w tym czasie (...) Sp. z o.o. oraz dlaczego koparko-ładowarka znajdowała się na terenie pozwanej zajmowanym wówczas przez (...) Sp. z o.o.

Końcowo zarzuciła apelująca, że z informacji otrzymywanej od Komorników Sądowych i ujawnionej w aktach sprawy I C1276/13, wierzycieli egzekwujących z przedmiotowej koparko-ładowarki jest kilku. Według wiedzy pozwanej, postępowania o zwolnienie spod egzekucji zostały przez (...) Sp. z o.o. wytoczone jedynie wobec dwóch podmiotów, które przyłączyły się do egzekucji przy powtórnym zajęciu - termin do zaskarżenia pierwotnego zajęcia upłynął. Z tych powodów apelująca uznała, że powódka nie ma podstawy do wytoczenia powództwa ekscydencyjnego, gdyż jej prawa nie są naruszone w myśl art. 841 Kpc.

W uzupełnieniu apelacji w dniu 15.04.2015r pozwana złożyła pismo Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. J. (1) z dnia 9 kwietnia 2015 r. otrzymane przez pełnomocnika pozwanej w dniu 14 kwietnia 2015 r, wnosząc o rozpoznanie niniejszego pisma i wyrażenie zgody na jego przedłożenie. Wskazała, że z pisemnej informacji Komornika Sądowego wynika, że podmiotami, które prowadzą egzekucję z rzeczzonej ruchomości są oprócz pozwanej w niniejszej sprawie: (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o. Według wiedzy pozwanej, powództwa przeciwegzekucyjne zostały przez powódkę wszczęte jedynie w stosunku do pozwanej i (...) Sp. z o.o., gdyż te podmioty zostały przyłączone do prowadzonej egzekucji, a termin do wniesienia powództwa przeciwko (...) Sp. z o.o. upłynął. Podniosła, że mając na uwadze wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie (która jest wskazywaną przez powódkę wartością zajętej ruchomości) Sąd Okręgowy rozpoznający sprawę w pierwszej instancji (z urzędu) posiada wiedzę o toczących się postępowaniach przeciwegzekucyjnych z udziałem (...) Sp. z o.o. W przypadku niepodzielania przez Sąd stanowiska pozwanej w tym zakresie, wniosła o przedstawienie przez Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział I Cywilny wykazu spraw toczących się z powództwa (...) Sp. z o.o. o zwolnienie spod egzekucji koparko-ładowarki (...) o numerze seryjnym (...) i dostarczenie tego wykazu na rozprawę przed Sądem II Instancji.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny zważył, co następuje;

Apelacja jest bezzasadna, zarzuty w niej podniesione nie zasługują na uwzględnienie, a zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Na wstępie i dla porządku przypomnieć trzeba, że pozew w niniejszej sprawie wpłynął do sądu w dniu 4.11.2013r. W sprawie zastosowanie mają zatem przepisy kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu obowiązującym po zmianach, które weszły w życie w maju 2012r, co ma istotne znaczenie dla obowiązków procesowych stron oraz czasu wyznaczonego na zgłaszanie twierdzeń, zarzutów i wniosków dowodowych, a to w związku z treścią art. 207§ 6 i 7 k.p.c., art. 210§ 2 k.p.c., 217 § 2 k.p.c., jak również art. 381 k.p.c., o czym strona pozwana była pouczona wraz z doręczeniem jej odpisu pozwu (k. 24-26,28). Stwierdzić też trzeba, że pozwaną od początku procesu reprezentował profesjonalny pełnomocnik (k.28-34).

Powyższe ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności zarzutów zgłoszonych w apelacji, jak i wniosków zgłoszonych w jej uzupełnieniu. W tym aspekcie za spóźnione należało uznać twierdzenia i zarzuty odnoszące się do naruszenia przez sąd I instancji art. 527 k.c. Zarzut ten został po raz pierwszy podniesiony w apelacji, albowiem w odpowiedzi na pozew pozwana, wskazując na powiązania osobowe pomiędzy podmiotami: (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o. i M. B. (1), jak również rolę T. B. i E. K. podnosiła jedynie zarzut uchybienia terminu w wytoczeniu powództwa (k.31). Dodatkowo, pomijając fakt spóźnienia tego zarzutu, stwierdza Sąd Apelacyjny, że zarzut naruszenia art. 527 k.c. jest też niezasadny, albowiem skarżąca nie wykazała, by M. B. (1), która w dniu 15.04.2013r sprzedała powódce sporną maszynę, była dłużnikiem pozwanej, co stanowi element niezbędny dla zgłoszenia zarzutu dokonania czynności prawnej z pokrzywdzeniem wierzyciela (art. 531 § 1 k.c. w związku z art. 527 k.c.) Z ustalonego przez sąd I instancji stanu faktycznego (którego w tym zakresie apelująca nie kwestionuje) wynika, że pozwana jest wierzycielem (...) spółki z o.o. i przeciwko temu dłużnikowi prowadzi egzekucję w sprawie Km 2033/13. Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie nie wynika też, by spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...), odrębny podmiot prawny, była kiedykolwiek właścicielem spornej koparko- ładowarki.

Spóźniony jest także wniosek dotyczący pisma komornika z dnia 9 kwietnia 2015r, nawet przy założeniu, że jest to wniosek o dopuszczenie dowodu z tego dokumentu, choć w sposób formalny apelująca takiego wniosku wprost nie postawiła. Z treści pisma komornika wynika, że udzielona pozwanej informacja dotyczy spraw egzekucyjnych o sygnaturach KM 1235/13 i Km 1702/13. Sprawy te, co wynika z kolejności ich zarejestrowania wszczęte zostały przed sprawą egzekucyjną z wniosku pozwanej (Km 2033/13), co oznacza, że wniosek taki i zarzut z niego wynikający, a dotyczący braku pokrzywdzenia i naruszenia praw powódki kwestionowanym w niniejszej sprawie zajęciem koparko-ładowarki pozwana miała możliwość zgłosić przed sądem I instancji. Z tych względów na podstawie art. 381 k.p.c. wnioski i fakty przedstawione w piśmie pozwanej z dnia 15 kwietnia 2015r sąd drugiej instancji pominął.

Przechodząc do dalszych zarzutów apelacyjnych Sąd Apelacyjny stwierdza, że są one niezasadne. Całkowicie chybiony jest zarzut naruszenia art. 126² § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i rozpoznanie sprawy pomimo braku uiszczenia opłaty od pozwu przez powódkę przy jednoczesnym braku zwolnienia jej od obowiązku jej uiszczenia, którego naruszenie w ocenie apelującej skutkowało uznaniem, że w niniejszej sprawie droga sądowa jest niedopuszczalna, co w konsekwencji uzasadniałoby wniosek „o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz odrzucenie pozwu i umorzenie postępowania”. O ile rację ma apelująca, że sąd nie powinien podejmować żadnych czynności na skutek pisma, od którego nie została uiszczona należna opłata (126² § 1 k.p.c.), o tyle dalsze jej wnioskowanie wynikające z faktu nieuiszczenia opłaty od pozwu jest błędne. Droga sądowa w tej sprawie jest dopuszczalna i wynika wprost z art. 841 k.p.c., a podstaw do odrzucenia pozwu czy umorzenia postępowania w sprawie nie było (art. 386§ 3 k.p.c.). Nieuiszczenie przez powódkę opłaty od pozwu było skutkiem tego, że do uiszczenia tej opłaty sąd jej nie wezwał, kwestie fiskalne zostały natomiast rozstrzygnięte w orzeczeniu kończącym sprawę, przy uwzględnieniu zasady odpowiedzialności za wynik procesu (pkt III wyroku).

Odnosząc się do dalszych zarzutów związanych z naruszeniem prawa procesowego wskazuje Sąd odwoławczy, że dla skutecznego podniesienia w apelacji tych zarzutów konieczne jest wykazanie, że ich naruszenie miało wpływ na treść orzeczenia. W tym kontekście zarzut naruszenia art. 233§ 2 k.p.c. uznać trzeba za bezzasadny. Wnioskowana przez pozwaną dokumentacja, której powódka rzeczywiście nie złożyła, nie może podważyć wniosku, że powódka jest właścicielką spornej koparko-ładowarki. Na te okoliczności przedstawiono liczne dowody: fakturę dokumentującą sprzedaż tej maszyny przez M. B. (1) powódce (k.7), złożone zostały też zeznania przez świadków T. B. i R. K., których apelująca nie zakwestionowała, nadto pozwana skutecznie i przy zastosowaniu argumentów jurystycznych nie podważyła, by T. B. był pełnomocnikiem M. B. (1). Wskazać należy, że umowa sprzedaży dochodzi do skutku z chwilą złożenia przez strony tej umowy zgodnych oświadczeń woli (art. 535 k.c.), dla wywarcia skutków w postaci przeniesienia własności nie jest wymagana zapłata ceny czy przeniesienie posiadania przedmiotu sprzedaży. Kwestia wpisów w książce gwarancyjno-serwisowej, ewidencji środków trwałych czy ewidencji związanej z prowadzeniem księgowości dla prawa własności spornej maszyny nie ma decydującego znaczenia.

Za niezasadny uznał też sąd odwoławczy zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 258 k.p.c. „poprzez sformułowanie oceny zebranego materiału dowodowego z przekroczeniem zasad logiki i doświadczenia życiowego w szczególności przy ocenie zeznań świadków M. B. (1) i T. B.”. Zarzut naruszenia art. 258 k.p.c. uznaje ponadto sąd odwoławczy za chybiony.

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., co przesądzone jest już w orzecznictwie, wymaga wykazania argumentami jurystycznymi, że sąd ocenił materiał dowodowy w sposób sprzeczny z zasadami logiki czy doświadczenia życiowego, albo pominął dowody zebrane w sprawie, które pozostają w oczywistej sprzeczności z ustalonym w sprawie stanem faktycznym i sprzeczności tej sąd I instancji nie dostrzegł, bądź nie wyjaśnił. Formułując zarzut dowolności w ocenie dowodów nie wystarczy, by apelujący przedstawił własną wersję stanu faktycznego, niezbędne jest wykazanie, że sąd dopuścił się naruszenia oceny dowodów wyznaczonej ramami art. 233 § 1 k.p.c. Wskazując na powyższe stwierdzić trzeba, że nie ma w sprawie dowodów na to, by akceptować twierdzenia pozwanej, że T. B. podrobił podpis M. B. (1), wskazać też trzeba, że apelująca nie naprowadziła we właściwym czasie dowodów ani nie podniosła zarzutów co do twierdzeń, że T. B. nie był pełnomocnikiem M. B. (1), nie domagała się także, by okazał pełnomocnictwo do dokonania sprzedaży koparko-ładowarki.

Co do zarzutu naruszenia art. 841 k.p.c. wskazać trzeba, że zarzut ten jest niezasadny, natomiast tytuł prawny do faktycznego władania koparko-ladowarką przez dłużnika pozwanej- spółkę z o.o. (...) w momencie jej zajęcia przez komornika nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Istotne jest bowiem to, że powódka wykazała prawo własności do tej maszyny, które przysługuje jej od 15.04.2013r, natomiast pozwana nie wykazała, by prawo to po tej dacie powódka utraciła.

Z tych wszystkich względów apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu, o czym na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono w punkcie I wyroku.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego wydano na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., przy zastosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Zasądzone koszty to kwota 2700 złotych z tytułu wynagrodzenia radcowskiego ustalonego na podstawie § 13 ust. 1 pkt 2 w związku z §6 pkt. 6 w związku z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2003 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

A. Sołtyka A. Kowalewski M.Gawinek